

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U ZADRU

30.1.96.
K.54/95

ŽUPANIJSKO DRŽAVNO
ODVJETNIŠTVO U ZADRU

Primljeno:	30-01-1996
Opis:	
KT-79/95-4	

P R E S U D A

U IME REPUBLIKE HRVATSKE!

Županijski sud u Zadru, u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda i to Dubravka Krpine, kao predsjednika vijeća, Milana Petričića, kao člana vijeća, te sudaca porotnika Mladena Rendića, Ivana Laće i Marije Bradvica, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Ljiljane Gulan, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv I-opt. Steve Ivaniševića i dr., zbog krivičnog djela iz čl. 120.st.1.OKZ RH, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zadru broj KT.79/95 od 21. studenog 1995.godine, nakon održane glavne javne rasprave dana 18. siječnja 1996.godine u odsutnosti optuženih, a u prisutnosti njihovog branitelja Vladimira Mikolčevića, odvjetnika iz Zadra, te zamjenika državnog odvjetnika Mate Dorčića, istog dana

p r e s u d i o j e

I-opt. **STEVO IVANIŠEVIĆ** sin Dušana i majke Vojislave, rođene Dobrić, rođen 12. kolovoza 1962. g. u Kožlovcu, ranije općina Benkovac, koje mjesto mu je posljednje prebivalište, Srbin, sada nepoznatog mjesta boravka i

II-opt. **NEBOJŠA BALJAK** sin Todora i majke Marije, rođ. Opačić, rođen 12. travnja 1963.godine u Benkovcu, s prebivalištem u Kožlovcu, ranije općina Benkovac, Srbin, sada nepoznatog mjesta boravka

k r i v i s u

što su tijekom 1992.godine u Rodaljicama, Podgradju i ostalim mjestima Ravnih kotara koja su nastanjena Hrvatima, tijekom oružanog sukoba između bivše tzv. JA i srpskih paravojnih postrojbi, na jednoj strani i oružanih snaga Republike Hrvatske,

kao naoružani pripadnici milicije tzv.RSK, provodeći velikosrsku ideju vojnog osvajanja i izdvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske, te u cilju da civilno hrvatsko pučanstvo natjeraju da napuste svoje domove, tako da su protjerani gotovo svi Hrvati s područja tzv. RSK, odnosno da se tom pučanstvu onemogući svaki povratak u svoje domove, protivno čl.3. toč.1. a i čl. 146. i 147. Konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, prihvaćene u Ženevi 1949.godine, kao i protivno čl.4. toč.2.a, 2.d i 2.g, te čl.13. Dopunskog protokola uz tu Konvenciju o zaštiti žrtava nemedjunarodnih oružanih sukoba, ubijali civile, vršili teror prema civilima, pa su tako:

a) dana 11. lipnja 1992.godine u Rodaljicama, zajedno s još jednim neidentificiranim pripadnikom istih paravojskih formacija, hicima iz vatrenog oružja najprije ubili Mariju Šunić, staru 60 godina i Milku Grgas, staru 55 godina, a potom u drugom dijelu naselja pištoljem pucali u Grgicu Šunić, staru 56 godina koja je odmah preminula, zatim kosorom dohvatili po vratu Luku Šunića, starog 55 godina, te je i on nedugo nakon toga umro, a hicem iz pištolja je jedan od njih pucao i u Matiju Šunić, pogodi-vši je u predio donje čeljusti,

b) dana 21. ožujka 1992.godine u Podgradju kod Benkovca došli ispred kuće Nikole Žilića, rođenog 1945.godine, te u ovoga iz automatskog oružja isplalili nekoliko hitaca i tako ga ubili,

dakle, kršeći pravila medjunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubijali civilno stanovništvo i prema tom stanovništvu primjenjivali mjere zastrašivanja i terora,

čime su počinili krivično djelo protiv čovječnosti i medjunarodnog prava - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH,

pa se I-opt. STEVO IVANIŠEVIĆ i II-opt. NEBOJŠA BALJAK po čl.120.st.1. OKZ RH

o s u d j u j u

svaki na kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina.

Po čl.90. ZKP dužni su optuženici solidarno platiti trošak zastupanja branitelja po službenoj dužnosti u iznosu od 550,00 (petstopedeset) kuna , te svaki platiti ovom sudu paušalni iznos od 1.000,00 (tisuću) kuna.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Zadru optužnicom broj KTI-79/95 od 21. studenog 1995. godine optužilo je pred ovim sudom Stevu Ivaniševića i Nebojšu Baljaka zbog krivičnog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH. Na glavnoj raspravi zastupnik javne optužbe korigirao je činjenični opis djela i to na način kako je to opisano u izreci presude. Predložio je da sud optuženike proglasi krivično odgovornim i osudi po zakonu.

Opt. Stevo Ivanišević i opt. Nebojša Baljak nisu ispitani u istrazi zbog toga što su u vrijeme provodjenja istrage bili nedostižni organima vlasti Republike Hrvatske, a kako su nakon toga napustili Hrvatsku to im je na prijedlog državnog odvjetnika sudjeno u odsutnosti i to po rješenju izvanraspravnog vijeća ovog suda broj Kv.235/95 od 23. studenog 1995.godine.

Svjedoci pozvani na glavnu raspravu nisu pristupili pred sud, pa su njihovi iskazi, uz suglasnost zastupnika javne optužbe i branitelja optuženih, koje su svjedoci dali u istrazi, pročitani na raspravi.

Zbog navedenog razloga sud je raspolagao iskazima saslušanih svjedoka i kontrolirao njihove iskaze, te utvrdio da su optuženici počinili krivično djelo iz čl.120.st.1. KZ RH, pa ih je za to djelo proglasio krivično odgovornim i osudio po zakonu.

Javnom optužbom I-opt. Ivaniševiću i II-opt. Baljaku stavlja se na teret da su kao naoružani pripadnici milicije tzv. RSK tijekom 1992.godine u Rodaljicama i Podgradju lišili života petero osoba i oštećenoj Matiji Šunić nanijeli prostrijelnu ozljedu donje čeljusti.

U dokaznom postupku pročitani su iskazi svjedoka i to Matije Šunić (42-43), Tomislava Šunića (44-45), Janje Žilić (34-35), Tihomira Žilića (39-40), Marka Čerine (41) i Jovana Bogunovića (49-50).

U odnosu na događaj u Rodaljicama dana 11. lipnja 1992. godine, kada su smrtno stradali Marija Šunić, Milka Grgas, Grgica Šunić i Luka Šunić, svjedokinja Matija Šunić iskazala je da su kritičnog dana u njihov zaselak došla trojica mladića u civilnim odijelima i da je ona među njima prepoznala jednog Baljaka sina Tode iz Kožlovca. Kasnije da je u Kninu, u istrazi, saznala da je ovome ime Nebojša. Isto tako da je u Kninu čula, da je Luku i Grgicu Šunić ubio Stevo Ivanišević. Treći koji je bio sa navedenom dvojicom da je imao brkove i bradu, bio izrazito crn, visok i mršav. "Oni su izgleda još ranije, prije nego su došli u moju kuću, ubili Milku Grgas i Mariju Šunić. Ja sam vidjela Luku

i Grgicu onako ubijene, Luka je sjedio ispred terase, Luki je vrat bio prerezan i smatram da ga je ubio sa kosorom, dok je Grgicu ubio iz pištolja, čula sam dva hica. Ja sam vidjela tog Ivaniševića nakon pucnjave kako stoji nad njima i pita mene kako je ime Grgici. Rekao mi je da će me ubiti, da izlazim iz kužine", iskazala je svjedokinja Šunić.

Svjedokinja je dalje iskazala da je onaj treći pošao ubiti i starog Matu Šunića, Lukinog oca, ali je taj za koga misli da je Stevo Ivanišević rekao da ne njega, da je on dobar čovjek. Nakon toga nju da su povelili, govoreći joj da idu na miliciju. Prethodno da ju je ovaj treći udario. Dok su je tako vodili prema crkvi, opt. Ivanišević i opt. Baljak da su išli malo naprijed, a ovaj treći da joj je čitavo vrijeme držao pištolj uperen u potiljak i pitao je zašto se obazire. "Nečim me je udario i ja sam pala i kada sam došla k sebi čula sam Ivaniševića kako govori: "Ajmo je nositi". Onaj Todin je rekao "teška je, tko će to nositi". Ivanišević je rekao "onda je zakolji", a ovaj Todin govorio da nema noža, da ga je bacio, jer ja sam vidjela kada je bacio nož kojeg je uzeo iz moje kuhinje u grilje mog djevera. Jedan od njih trojice je repetirao pištolj, dok je drugi rekao "ajde je ti ubi, ja nemam nego 4 metka". Poslije se ničega ne sjećam osim da sam čula pucanj. Metak mi je prošao iznad desnog uha pa prema ustima. Bradonja mi je prije pucnja izbio sve zube", iskazala je svjedokinja Matija Šunić.

Svjedokinja je dalje iskazala da je ona u Kninu medju šestoricom prepoznala Todinog sina i tada da su joj rekli da se on zove Nebojša. Inače da nije smjela reći koga je prepoznala, da se je bojala da će je poslije toga ubiti.

Svjedok Tomislav Šunić, suprug oštećene Matije Šunić, iskazao je da je od 26. rujna 1991.godine iz Benkovca preselio u Rodaljice, u kojem mjestu je inače rođen. U Rodaljacama supruga i on da su bili sve do 15. listopada 1992.godine. Dana 11. lipnja 1992.godine, oko 18. sati, u Rodaljacama da su ubijeni Milka Grgaš, Marija Šunić, koje su živjele na kraju sela, te Grgica Šunić i Luka Šunić, koji su živjeli u njegovom zaseoku. Tom prilikom da je ranjena njegova supruga Matija.

"Ja sam imao sreću da sam trojicu naoružanih muškaraca mlađih godina u civilnoj odjeći vidio kako preskaču preko zida iza moje kuće, tako da sam se uspio sakriti, te sam promatrao što će se zbiti. Oni su se vrzmali oko moje kuće, a zatim su zajedno s mojom ženom otišli u pravcu u kojem sam se ja nalazio, pa sam se morao povući, nakon čega sam čuo najprije dva pucnja, a poslije toga još jedan pucanj, da bi, kada sam se vratio u selo, doznao da su ubijeni spomenutih četvero mještana, a moja supruga je bila ranjena", iskazao je svjedok Tomislav Šunić.

Njegova supruga da je prepoznala opt. Nebojšu Baljaka sina Tode iz Kožlovca, a po opisu da su došli do zaključka da je

treći bio Stevo Ivanišević iz Kožlovca. Zbog ovog zločina da je istražni sudac u Kninu vodio istragu i da su u pritvoru bili Stevo Ivanišević, Nebojša Baljak, te Kolundžić iz Kakme.

Dogadjaj u Podgradju dana 21. ožujka 1992.g., kada je ubijen Nikola Žilić, opisala je svjedokinja Janja Žilić, supruga ubijenog, a njen se iskaz uklapa u iskaz Tihomira Žilića, sina pok. Nikole i svjedokinje Janje Žilić.

Svjedokinja Žilić iskazala je da je dana 21. ožujka 1992.g., negdje iza 21,00 sat, njezin suprug Nikola pošao leći na kat nove kuće u kojoj su spavali. Nije prošlo niti 10 minuta kada su se začuli rafali iz automatskog oružja. Prisutni u staroj kući da su istrčali iz kuće i da u novoj kući nisu pronašli njezinog supruga i to niti na katu, a ni u prizemlju, a katanac dvorišnih vrata da je bio bačen. U istom trenutku da su banuli opt. Nebojša Baljak i njih nekolicina koji su bili s njim i da je ona zaključila da su jedino oni ubili njezinog muža. Tek u jutro da su pronašli njezinog supruga izrešetanog i to oko 200 m od kuće. Dva dana iza kritičnog dogadjaja, kada je već morala napustiti svoju kuća, u kuću da je došao Zoran Tadić koji je bio zapovjednik i na njezino inzistiranje ovaj da je rekao, da je njezinog supruga ubio Stevo Ivanišević iz Kožlovca. Tada da joj je rekao da je Ivanišević ubio šestero ljudi u Škabrnji i da mu je ovo sedmo ubojstvo. Da je Stevo Ivanišević ubio njezinog supruga da su njoj potvrdila dvojica njezinih prijatelja Srba, koji su je molili da ne otkriva njihova imena jer da se boje da bi ih likvidirali. Ova dvojica Srba da su joj rekli da je Stevo Ivanišević i njegova grupa obična banda.

Tihomir Žilić, sin ubijenog Nikole Žilića, iskazao je da je opt. Stevo Ivanišević iz Kožlovca još od ranije poznat kao velikosrpski ekstremista i da je osnutkom Martićeve milicije pristupio toj miliciji u Benkovcu. Inače, opt. Ivanišević da je još prije početka rata s Nenadom i Vojislavom Rokvićem pucao prema njihovim kućama i provocirao ih, te da smatra da je ovaj s tim Rokvićima ubio njegovog oca 21. ožujka 1992. godine. To zna po tome što su njegovoj majci rekli da je to učinio Stevo Ivanišević. Ovo i zbog toga što je očevitom utvrđeno da su ostali tragovi patika koji vode do mjesta izvršenja djela, a među Martićevcima u selu patike da je nosio jedino Stevo Ivanišević. Malo ekstreman da je bio i Martićevac Nebojša Baljak iz Kožlovca. On da je tukao Zvonka i Milana Zelića iz Popovića. Zvonku da je izbio zube, a Milana da je isprebijao tako da je morao ležati 10-ak dana.

Svjedok Jovan Bogunović iskazao je da je njemu kriminalistički tehničar Miljuš rekao da je Nikolu Žilića u Podgradju ubio Stevo Ivanišević i Nebojša Baljak iz Kožlovca. To da mu je rekao oko mjeseci pol dana nakon nakon što je Nikola ubijen metkom u prsa. Inače, prije toga da se u Benkovcu pričalo da je Nikolu Žilića ubio Stevo Macakanja.

Optuženici i treća neidentificirana osoba zajednički su djelovali u Rodaljicama i lišili života četvero civila. Ovo je potvrđeno iskazom svjedokinje, oštećene Matije Šunić, koja je navela da je čula pucnjavu i nakon toga vidjela opt. Ivaniševića kako stoji nad ubijenim bračnim parom Grgicom i Lukom Šunić i nju pitao kako je ime Grgici.

Iskaz oštećene potvrđen je iskazom njezinog supruga Tomislava Šunića, koji je iskazao da je Matija te prigode prepoznala opt. Nebojšu Baljaka, pa iz toga proizlazi da su optuženici počinili zločin nad četvero civila u Rodaljicama i iste prigode teško ozlijedili Matiju Šunić.

Kao što počinio ubojstva civila u Rodaljicama nisu sporni, za sud nije sporno da su I i II optuženik u Podgradju ubili Nikolu Žilića. Ovo proizlazi iz iskaza svjedokinje Janje Žilić i svjedoka Jovana Bogunovića, koji navode da su od Zorana Tadića i kriminalističkog tehničara Miljuša saznali da su to počinili upravo optuženici, a opt. Baljaka kritične prigode vidjela je svjedokinja Žilić.

Kako Zoran Tadić i Miljuš, obojica Srbi, nemaju razloga da govore neistinu, a za Tadića svjedokinja Žilić tvrdi da je on bio najbolji među pripadnicima srpskih paravojnih postrojbi, onda je nesporno da su navedena dvojica lišili života Nikolu Žilića. U ovakvo činjenično utvrđenje uklapa se iskaz svjedoka Tihomira Žilića, koji opisuje optuženike kao velikosrpske ekstremiste, čiji je iskaz sud naveo pa ga zbog toga neće nepotrebno ponavljati.

Cjeneći iskaze saslušanih svjedoka koji se podudaraju, međusobno uklapaju u prikaz kritičnih događaja, a nema razloga da svjedoci neosnovano terete optuženike, da im pripisuju nešto što oni nisu počinili, sud je prihvatio njihove iskaze kao vjerodostojne i utvrdio činjenično stanje navedeno u izreci presude.

Krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH čini, pored ostalog, tko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se ubija civilno stanovništvo i prema tom stanovništvu primjenjuju mjere zastrašivanja i terora ili tko počinu neko od navedenih djela. Povreda međunarodnog prava u opisu ovog krivičnog djela objektivni je uvjet kažnjivosti, a djelo mora biti kažnjeno i po međunarodnom pravu. Zaštitni objekt je civilno stanovništvo, a djelo se može počinuti za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije. Djelo iz čl.120. OKZ RH može počinuti pripadnik vojne, političke ili administrativne organizacije strane u sukobu, kao i svako lice koje je u službi okupatora ili njegovih pomagača, bez obzira da li je bio pripadnik oružanih formacija ili kakvih drugih nenaoružanih organizacija. Pod mjerama zastrašivanja i terora podrazumijeva se izazivanje straha, trepeta, užasa, strave, jeze, pa sve do fizičkog uništenja civilnog stanovništva.

Kada je sud utvrdio iskazima saslušanih svjedoka da su opt. Stevo Ivanišević i opt. Nebojša Baljak lišili života osobe navedene u izreci presude, civilne i nenaoružane osobe od kojih im nije prijetila bilo kakva opasnost, teško ozlijedili Matiju Šunić iz vatrenog oružja, zadojeni velikosrpskom idejom o ocjepljenju dijela teritorija Republike Hrvatske i u namjeri da civilno hrvatsko pučanstvo natjeraju da napusti svoje domove, onda se u postupcima optuženika stiču sva bitna obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZ RH.

Polazeći od motiva iz kojih su optuženici lišili života petero civilnih osoba i jednu osobu teško tjelesno ozlijedili, pucajući iz vatrenog oružja u glavu Matije Šunić, sud je utvrdio da zbog težine počinjenog djela svakom optuženiku treba izreći maksimalnu kaznu zatvora, kaznu zatvora od 20 godina, koju kaznu im je i izrekao. Ovo neovisno o olakotnim okolnostima koje se stiču kod svakog od optuženika, pa tako i činjenica da nema dokaza o njihovom ranijem kriminalnom ponašanju, o njihovoj osudjivosti. Cjeneći težinu počinjenog krivičnog djela i stupanj krivične odgovornosti, sud nalazi da će se samo sa maksimalno predviđenom kaznom za ovo krivično djelo postići svrha kažnjavanja.

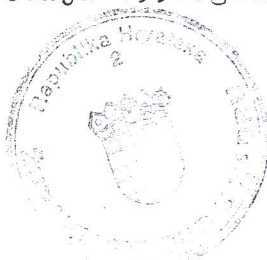
Optuženicima je u ovom krivičnom postupku postavljen branitelj po službenoj dužnosti koji je prisustvovao raspravi i popisao trošak zastupanja u iznosu od 550,00 kn, pa je sud obavezao optuženike da navedeni trošak solidarno naknade. Poviše toga svaki optuženik dužan je platiti ovom sudu paušalni iznos od 1.000,00 kn, a paušal je odmjerjen prema dužini trajanja i složenosti ovog krivičnog postupka.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci presude.

U Zadru, 18. siječnja 1996.godine

ZAPISNIČAR

Ljiljana Gulan

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dubravko Krpina

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u Zagrebu, u roku od 15 dana, računajući od dana prijema pismenog otpravka presude.

Žalba se u odgovarajućem broju primjeraka - za prvostupni, drugostupni sud i protivnu stranku - podnosi neposredno ovom sudu ili na zapisnik kod ovog suda ili putem pošte preporučenom pošiljkom.

Žalbom se presuda može pobijati zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te zbog odluke o kazni, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnom zahtjevu i zbog odluke o oduzimanju imovinske koristi.

D N A :

1. Županijskom DO Zadar - 2 x,
2. Optuženicima - preko ogl.ploče,
3. Branitelju optuženika,
4. U spis.